

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/13/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615208189
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6615208189.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslav Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci navrhovateľa L. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. - X. W., A. XX/XX, občana SR v zast. splnomocnenou zástupkyňou L. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H. - X. W., A. XX/XX, občianky SR proti žalovanému E. L. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H., M. R. W. XX, občanovi SR, v konaní o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č. k. 11C/197/2015 - 64, zo dňa 02. 11. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v prvom, druhom a piatom výroku, ktorými rozhodol o zvýšenom výživnom a o trovách konania, p o t v r d z u j e .

Rozsudok okresného súdu v štvrtom výroku, ktorým rozhodol o zameškanom výživnom m e n í tak, že zameškané výživné za obdobie od 01. 06. 2015 do 31. 10. 2015 v sume 350,- eur súd povoľuje odporcovi splácať v mesačných splátkach po 30,- eur spolu s bežným výživným od právoplatnosti rozhodnutia až do úplného zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej z nich.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozhodnutím okresný súd rozhodol tak, že:

„Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp.zn. 5P/88/2013-32 zo dňa 07.06.2013 o výživnom na L. X., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec E. L. X. j e p o v i n n ý platiť zvýšené výživné zo sumy 180,-Eur mesačne na 250,-Eur mesačne počnúc dňom 01.06.2015.

Takto určené výživné je žalovaný p o v i n n ý platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám žalobcu počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti súd návrh z a m i e t a .

Zmeškané výživné za obdobie od 01.06.2015 do 30.11.2015 v sume 420,-Eur súd p o v o ľ u j e otcovi splácať v mesačných splátkach po 30,-Eur spolu s bežným výživným počnúc mesiacom december 2015 až do úplného zaplatenia pod tarchou straty výhody splátok.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania“.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že naposledy bolo určené výživné na navrhovateľa rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 18. 05. 2000 sumou 180,- eur mesačne. Od tej doby došlo k podstatnej zmene

pomerov na strane navrhovateľa, ktorý bol prijatý na V. N. univerzitu v M., na D. elektrotechniky a informatiky. Navrhovateľ býva na internáte, za ktorý platí 80,- eur mesačne, má náklady súvisiace s nákupom liekov vo výške 20,- eur mesačne, 10,- eur platí kredit na telefón, hygienické potreby sú vo výške cca 50,- eur mesačne a strava cca 60,- eur mesačne. Ďalšie náklady spočívajú v nákupe permanentky na plávanie vo výške 40,- eur mesačne, fit centrum 20,- eur mesačne a vreckové okolo 40,- eur mesačne. K nákladom navrhovateľa je potrebné pripočítať cestovné MHD v M., nákup študijných pomôcok a oblečenia. Matka navrhovateľa je zamestnaná ako zdravotná sestra vo Všeobecnej nemocnici s poliklinikou H., kde jej priemerná mesačná mzda za posledných 12 mesiacov činila 504,- eur. Matka navrhovateľa je však v súčasnej dobe onkologickou pacientkou, od 01. 09. 2015, pripravuje sa na operáciu a je predpoklad dlhodobej liečby. Nemocenská je jej vyplácaná v sume 12,488575 eur na deň, čo činí v priemere 374,66 eur na mesiac (12,488575 eur x 30 dní). Navrhovateľ býva s matkou v rodinnom dome, kde náklady na bývanie činia v priemere 200,- eur mesačne. Matkin manžel má príjem okolo 800,- eur mesačne. Matka má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletej Z., žiačke základnej školy. Odporca poberá výsluhový dôchodok 669,93 eur mesačne a má čistý mesačný príjem v zamestnaní 492,19 eur. Platí nájom za byt 153,95 eur, inkaso je mesačne 9,64 eur, platba za elektrinu činí mesačne 28,89 eur, poplatky za komunálny odpad v prepočte na mesiac je 6,25 eur, daň z nehnuteľnosti činí mesačne 1,77 eur, televízia, internet a telefón sú 32,49 eur mesačne. Má vyživovaciu povinnosť voči dcére N. X., nar. XX. XX. XXXX. Manželka odporcu U. X. má čistý mesačný príjem 318,29 eur. Zvýšenie výživného o 70,- eur mesačne považoval okresný súd za primerané k možnostiam a schopnostiam otca ako aj potrebám navrhovateľa, ktorý študuje na vysokej škole v Bratislave, kde sú vyššie náklady na život, pričom vysokoškolské štúdium nesie so sebou aj zvýšené výdavky v súvislosti s nákladmi na nákup školských potrieb, ako aj iných výdavkov súvisiacich so štúdiom. Zvýšené výživné zaviazal odporcu platiť od 01. 06. 2015, t. j. od podania návrhu. V prevyšujúcej časti, pokiaľ navrhovateľ žiadal priznať výživné v sume 350,- eur súd návrh nad sumu priznanú 250,- eur, zamietol. Zároveň zaviazal odporcu k zaplateniu zameškaného výživného za obdobie od 01. 06. 2015 (od doručenia návrhu) do 30. 11. 2015 vo výške 420,- eur (6 mesiacov x 70,- eur, ako rozdiel medzi 250,- a 180,- eur). Uvedené zameškané výživné odporcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 30,- eur spolu s bežným výživným až do jeho úplného vyrovnania pod ťarchou výhody splátok. O trovách konania rozhodol s poukazom na ust. § 142 ods. 2 O. s. p.

Proti rozhodnutiu sa odvolal odporca. Žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že odporcu zaviazal platením zvýšeného výživného sumou 200,- eur mesačne od 01. 09. 2015 a vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľa zamietne. Zameškané výživné za obdobie od 01. 09. 2015 do 30. 11. 2015 v sume 60,- eur žiadal povoliť splácať v mesačných splátkach po 10,- eur spolu s bežným výživným. Namietal, že výška výživného nezodpovedá jeho možnostiam a potrebám navrhovateľa. Potreba zvýšenia výživného bola žiadaná na základe zvýšených nákladov na štúdium na vysokej škole. Tieto náklady boli napríklad zdôvodnené nákupom mobilného telefónu APPLE Iphone v sume 645,- eur a nákupom notebooku APPLE MacBook v sume 1 160,- eur, oba tieto produkty patria k najdrahším na trhu a sú nahraditeľné podstatne lacnejšími modelmi iných značiek, ktoré majú tie isté technické parametre. Zvýšenie výživného bolo žiadané aj na základe nákupu oblečenia a iných potrieb pre navrhovateľa. Predpokladá, že na nákup vecí potrebných pre navrhovateľa boli použité aj peniaze, ktoré mu každý mesiac posielala odporca ako výživné vo výške 180,- eur. Mesačné náklady na štúdium navrhovateľa boli vyčíslené - internát 80,- eur, kredit telefón 10,- eur, vreckové 40,- eur, lieky 20,- eur, plaváreň 40,- eur, fitness 20,- eur, hygienické potreby 50,- eur, strava 50 až 60,- eur, čo spolu predstavuje 310 až 320,- eur. Táto suma predstavuje viac ako dvojnásobok životného minima na nezaopatrenú plnoletú osobu, príspevok výživného zo strany odporcu vo výške 200,- eur pokryje viac ako polovicu potrieb navrhovateľa a táto suma zodpovedá aj jeho možnostiam. V odôvodnení rozsudku je zrátaný a uvedený príjem celej jeho domácnosti, to znamená jeho príjem aj príjem jeho manželky. Potreby a náklady jeho manželky však nie sú započítané, a to napríklad strava, hygienické potreby, ošatenie, telefón. Príjem a náklady domácnosti, v ktorej navrhovateľ žije boli uvedené len odhadom, neboli podložené dokladmi. Ďalej namietal, že v období od 01. 06. 2015 do 31. 08. 2015 nedošlo u navrhovateľa k zmene pomerov. K zmene pomerov u navrhovateľa došlo až dňom 01. 09. 2015, a to nástupom na štúdium na vysokej škole.

K odvolaniu odporcu sa vyjadrila splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa, ktorá mala za to, že zvýšenie vyživovacej povinnosti na sumu 250,- eur mesačne zodpovedá potrebám navrhovateľa. K námietke ohľadom zakúpenia mobilného telefónu, ako aj notebooku APPLE MacBook uviedla, že navrhovateľ je študentom Slovenskej technickej univerzity v L.D. elektrotechniky a informatiky, odbor aplikovanej

informatiky, pričom z tohto vyplýva, že navrhovateľ používa programy, aké sú napríklad Adobe Master Collection CS6, Matlab, Visual Studio, Cinema 4D a iné a pre používanie týchto programov pri štúdiu sú potrebné vysokokvalitné operačné systémy. Hardvérové vybavenie zakúpeného notebooku musí byť kvalitné a musí postačovať na prácu v daných programoch, v ktorých študent pracuje, vytvára zadania, zhotovuje práce atď. Jedným z dôvodov zakúpenia notebooku bol aj jeho operačný systém vo verzii Mac OS X L Capitan. Tento notebook bol navrhovateľovi zakúpený na celé štúdium, kde bol zakúpený radšej kvalitnejší notebook, ktorý vydrží počas celého štúdia na vysokej škole a následne aj po štúdiu, ako keby sa kúpil lacnejší, nekvalitný a hlavne notebook, ktorý by nepostačoval potrebám štúdia na STU. Pokiaľ sa týka uvedenia 60,- eur na stravu navrhovateľa, táto suma sa týka zakúpenia iba obedov a nie celodennej stravnej jednotky. Celkové náklady na stravu mesačne u navrhovateľa predstavujú sumu cca 180,- eur, ubytovanie na internáte 80,- eur, kredit na mobilný telefón 10,- eur, vreckové 40,- eur, lieky 20,- eur, plaváreň 40,- eur, fitness 20,- eur, hygienické potreby 50,- eur, električka MHD 12,- eur, čo spolu predstavuje sumu cca 452,- eur. Do uvedeného neboli zarátané výdavky na ošatenie, ako ani výdavky spojené s kultúrnym vyžitím navrhovateľa, ako sú kiná, divadlá a iné. Poukázala na to, že jej finančná situácia sa zhoršila vzhľadom na to, že je onkologická pacientka a dobu ukončenia PN nevie predpokladať. Rodinný dom, v ktorom žijú je v ponuke na predaj, pretože počas jej PN je rodinný príjem značne znížený a nedokážu splácať hypotéku na uvedenú nehnuteľnosť. Odporca sa vôbec nezaujíma o svojho syna, nekontaktuje ho, nekupuje mu darčeky (ani na sviatky) a celá výchova, ako aj náklady spojené s ňou boli vždy výhradne na nej, ako matke (okrem vyživovacej povinnosti, ktorú si odporca plnil) a v celej miere sa starala o syna výlučne ona. Hradila synovi dovolenky, pobyty v zahraničí, kde sa zdokonaľoval v jazykoch a iné.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu v napadnutej časti v prvom, druhom a piatom výroku potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. Štvrtý výrok ohľadom zameškaného výživného zmenil podľa ust. § 220 O. s. p.

Podľa § 78 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“) dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Pokiaľ ide o potvrdzujúcu časť rozhodnutia, odvolací súd si osvojil skutkové zistenia okresného súdu a oboznámil sa s obsahom spisu, všetkými podaniami predloženými účastníkmi konania a preskúmaním dospel k rovnakému záveru ako okresný súd. Stotožnil sa v tejto časti s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí okresného súdu a jeho rozhodnutie za daných okolností považoval za správne, pokiaľ došlo k zvýšeniu výživného na sumu 250,- eur. Na tieto dôvody odvolací súd v tomto rozhodnutí odkazuje. Okresný súd venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností a mal spoľahlivé a dostatočné podklady pre správne rozhodnutie vo veci, rozhodol na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a v súlade s ust. zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov. Odôvodnenie rozhodnutia účastníkom konania umožňuje posúdiť, ako súd vec vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a právne normy. Rozhodnutie je odôvodnené v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

Súd pri zmene výšky výživného má povinnosť v zmysle § 78 ods. 3 zákona o rodine prihliadnuť na vývoj životných nákladov (tzv. valorizačná klauzula). Keďže zákon hovorí, že sa na vývoj životných nákladov prihliadne pri zmene pomerov a nie až pri zmene rozhodnutia, možno vyvodiť, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá by aj sama o sebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného. Súd posudzuje existenciu zmeny pomerov predtým, než rozhodne, či pôvodne určené výživné zvyšuje alebo znižuje. Valorizačná klauzula sa takto môže uplatniť buď samostatne ako objektívny dôvod na zmenu rozhodnutia, resp. dohody o výživnom, ak sa podstatným spôsobom zmenili životné náklady, alebo spolu s inými dôvodmi, kedy na ňu súd musí prihliadnuť z úradnej povinnosti. V prípade, ak súd rozhoduje o zmene výšky výživného, pretože sa zmenili subjektívne okolnosti, z ktorých pri vyhlásení rozhodnutia vychádzal, musí zároveň zohľadniť aj vývoj životných nákladov.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť a obaja rodičia prispievajú na ich výživu podľa svojich možností, schopností a majetkových pomerov; dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov; výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Je zrejmé, že cieľom zákonnej úpravy je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa; každý rodič má v prvom rade

povinnosť zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodičov, alebo iné potreby.

Preskúmaním obsahu súdneho spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

K odvolacím námietkam odporcu odvolací súd uvádza, že tieto nie sú spôsobilé zmeniť alebo zrušiť napadnutý rozsudok prvostupňového súdu.

Námietka odporcu, a to konkrétne ohľadom nákupu mobilného telefónu a notebooku APPLE nie je dôvodná. Navrhovateľ je študentom F.L. univerzity v M., D. elektrotechniky a informatiky, odbor aplikovanej informatiky, a preto zakúpenie uvedeného kvalitného notebooku pre navrhovateľa bolo dôvodné, nakoľko navrhovateľ pri svojom štúdiu používa programy, pre ktoré sú potrebné vysokokvalitné operačné systémy. Jedná sa o investíciu na celé štúdium a následne aj po štúdiu (podľa vyjadrenia matky), s ktorými argumentmi navrhovateľa uvedenými vo vyjadrení k odvolaniu odporcu sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil.

Ani ďalšiu námietku odporcu ohľadom vyčíslenia nákladov navrhovateľa, ktoré spolu predstavujú 310 až 320,- eur nie je dôvodná. Rozhodovanie o výške výživného nemožno zamieňať s matematikou, táto môže slúžiť iba podporne. Hlavným kritériom pre určenie výšky výživného je posúdenie na jednej strane odôvodnených potrieb oprávneného (navrhovateľa) a na druhej strane posúdenie reálnych možností a schopností povinného (odporcu - otca), pričom v prípade vzťahu rodič - dieťa sa uplatní aj zásada, v zmysle ktorej má dieťa právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine), ako aj, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča neberie súd do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). Tu odvolací súd konštatuje, že z vlastnej rozhodovacej praxe nepochybuje o nákladoch, ktoré spotrebuje navrhovateľ, do ktorých samozrejme patria aj náklady spojené s elektrinou, vodou, dane, poplatky spojené s bývaním navrhovateľa aj u matky. Je teda bez akýchkoľvek pochybností, že na strane navrhovateľa došlo v zmysle § 78 k takej kvalifikovanej zmene, ktorá vyžaduje zmenu súdneho rozhodnutia o dosiaľ určenom výživnom, keď naposledy bolo výživné určené v roku 2013, t. j. v čase keď navrhovateľ navštevoval ešte strednú školu. V súčasnosti navrhovateľ navštevuje vysokú školu v Bratislave, kde sú vyššie náklady na život, ako aj vysokoškolské štúdium, čo správne vyhodnotil aj prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí.

Nie je dôvodná námietka odporcu ani ohľadom určenia dátumu od kedy je odporca povinný platiť zvýšené výživné. Prvostupňový súd rozhodol o povinnosti odporcu prispievať na výživu navrhovateľa zvýšeným výživným od 01. 06. 2015, t. j. od doby, kedy si navrhovateľ podal návrh na zvýšenie výživného, pretože v konaní bolo preukázané, že už v tomto období bol navrhovateľ prijatý na štúdium na vysokú školu a v tejto súvislosti mu vznikli zvýšené výdavky spojené s týmto štúdiom. Nie je teda pravdivé tvrdenie odporcu, že k zmene pomerov u navrhovateľa došlo až dňom 01. 09. 2015, a to nástupom na štúdium na vysokej škole.

Preto pokiaľ vzhľadom na zistený príjem odporcu, jeho výdavky, ako aj deklarované výdavky navrhovateľa, súd úvahou dospel k záveru, že je v reálnych možnostiach a schopnostiach odporcu plniť výživné v súdom určenej výške 250,- eur mesačne rozhodol správne.

Odvolací súd navyše zistil, že došlo k zvýšeniu príjmu u otca pri porovnaní zárobku od posledného rozhodnutia, a to až o 200,- eur a navyše odvolací súd konštatuje, že v čase posledného rozhodovania manželka odporcu nebola zamestnaná, pričom v súčasnosti je zamestnaná a dosahuje príjem (318,29 eur), čím došlo k zlepšeniu finančnej situácie u odporcu, na ktorú skutočnosť odvolací súd taktiež prihliadol. Odvolací súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že odporca nad rámec bežného výživného navrhovateľovi ničím neprispieva a s navrhovateľom sa nekontaktuje, nestretáva. Všetky tieto skutočnosti zobral do úvahy odvolací súd a výšku zvýšeného výživného považoval za primeranú k zárobkovým možnostiam a schopnostiam odporcu, ako aj odôvodneným potrebám navrhovateľa.

V dôsledku rozhodnutia súdu ohľadom zvýšenia výživného vzniklo odporcovi zameškané výživné za obdobie od podania návrhu navrhovateľom, t. j. odo dňa 01. 06. 2015 do 31. 10. 2015 v sume 350,-

eur (5 mesiacov x 70,- eur). Odvolací súd nezapočítal do zameškaného výživného mesiac november 2015, tak ako to nesprávne urobil prvostupňový súd a v tejto časti potom rozhodnutie prvostupňového súdu zmenil vzhľadom na to, že výživné za mesiac november 2015 ešte splatné nebolo (splatnosť výživného bola určená „vždy do 15 dňa toho ktorého mesiaca“ a prvostupňový súd rozhodoval dňa 02. 11. 2015, t. j. pred splatnosťou výživného v mesiaci november 2015. Výška zameškaného výživného určená prvostupňovým súdom, ako aj obdobia zameškaného výživného neboli správne určené v rozhodnutí prvostupňového súdu, a preto odvolací súd s poukazom na § 220 v tejto časti rozhodnutie prvostupňového súdu zmenil.

Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd nepovažoval odvolacie námietky odporcu za dôvodné, a preto napadnutý rozsudok okresného súdu čiastočne podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ohľadom zvýšeného výživného (prvý, druhý výrok), ako aj výroku o trovách konania (piaty výrok), ako vecné správny potvrdil. V časti zameškaného výživného z dôvodu nesprávneho výpočtu, ako aj nesprávneho určenia doby zameškaného výživného zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia s poukazom na ust. § 220 O. s. p.

Pokiaľ ide o odvolanie, čo do výroku, ktorým prvostupňový súd návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietol, o tomto výroku odvolací súd nerozhodoval, pretože týmto výrokom bolo odporcovmu návrhu vyhovené.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 151 O. s. p., keď navrhovateľovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko návrh na náhradu trov odvolacieho konania nepodal.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.